

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

27 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru
TOMA Nadejda
TIMOFTI Vladimir

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Bosîi Ion în numele inculpatului Suhorebrov Serghei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 24 februarie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe

SUHOREBROV Serghei Anatoli, *născut la 27 martie 1969, originar și domiciliat mun. Chișinău, str. Miron Costin 13/3 ap. 36.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: *24.12.2009 - 24.02.2014;*

Instanța de apel:

1) 17.04.2014 - 20.05.2014;

2) 02.02.2015 – 22.03.2016 – rejudecarea cauzei;

Instanța de recurs:

1) 08.08.2014 - 09.12.2014- trimis la rejudecare;

2) 29.06.2016 – 27.09.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 24 februarie 2014, procesul penal în privința lui Suhorebrov S. privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost încetat, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspunderea penală, totodată Suhorebrov S. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 191 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de către SRL „Vusual Grup” a fost admisă, cu dispunerea încasării de la Suhorebrov S. în beneficiul acesteia a prejudiciului material în mărime de 1.260.539,25 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că Suhorebrov S., exercitînd în baza Deciziei nr. 1 al fondatorului unic SRL „Vusual Grup” din 16 ianuarie 2006, funcția de director al societății nominalizate, fiind în baza art. 124 Cod penal, persoana care gestionează o organizație comercială, a săvîrșit infracțiunile de confecționare, deținere, folosire a documentelor oficiale și ștampilelor false, precum și delapidarea averii străine în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe:

Suhorebrov S. în perioada anului 2006-2008, acționînd în scop de profit și însușire ilegală a bunurilor SRL „Vusual Grup” în proporții deosebit de mari încredințate în administrarea lui, abuzînd de situația sa de serviciu, prin crearea obligației financiare fictive a persoanei juridice față de el, exprimate în falsificarea contractelor nr. 3, 4, 5, 6, 7, 11, 12, 15, care sunt documente oficiale, în baza cărora Suhorebrov S. se obligă să împrumute SRL „Vusual Grup” mijloace bănești în sume respective de 71.200 lei, 70.000 lei, 207.000 lei, 105.000 lei, 384.000 lei, 300.000 lei, 240.000 lei, 22.800 lei, pe un termen de un an de zile, fiecare cu achitări respective pînă la 02.05.2007, 01.10.2007, 01.10.2007, 06.03.2008, 06.03.2008, 31.07.2008, 31.07.2008, 18.03.2008, prin aplicarea pe ele, conform raportului de expertiză nr. 1541-1542 din 25.06.2009, a impresiunii de ștampilă rotundă a SRL „Vusual Grup” falsă, pe care a deținut-o și a folosit-o o perioadă nedeterminată de timp, a însușit ilegal bunurile persoanei juridice SRL „Vusual Grup”, încredințate în administrarea lui în mărime de 71.200 lei, 70.000 lei, 207.000 lei, 105.000 lei, 384.000 lei, 300.000 lei, 240.000 lei, 22.800 lei, cauzîndu-i părții vătămăte pe fiecare episod un prejudiciu material valoarea căreia depășește 2500 unități convenționale, 2500 unități convenționale, 5000 unități convenționale, 5000 unități convenționale, 5000 unități convenționale, 5000 unități convenționale.

Tot el, în perioada anului 2006-2008, acționînd în scop de profit și însușire ilegală a bunurilor SRL „Vusual Grup” în proporții deosebit de mari încredințate în administrarea lui, abuzînd de situația sa de serviciu, a deținut și a folosit dispozițiile de plată de casă nr. 11 din 24.05.2006, nr. 38 din 17.08.2007, nr. 206 din 18.05.2007, nr. 262 din 17.06.2007, nr. 376 din 10.08.2007, a SRL „Vusual Grup”, pe numele lui Momat O., Gaydarzhy O., Vrabie R. Țapeș Sv., Romanenco L., precum, că aceștia au primit de la SRL „Vusual Grup” respectiv suma de 30.000 lei, 2520 lei, 13.548,35 lei, 1984 lei, 14.500 lei, în care conform rapoartelor de expertiză nr. 1521, 1522, 1523, 1524 din 22.06.2009, semnătura este executată nu de către Momat O.L., Gaydarzhy O.S., Vrabie R.I., Țapeș S.I., Romanenco L.M., ci de o altă persoană, a însușit ilegal bunurile persoanei juridice SRL „Vusual Grup”, încredințate în administrarea lui în mărime de 30.000 lei, 2520 lei, 13.548,35 lei, 1984 lei, 14.500 lei, cauzîndu-i părții vătămăte pe fiecare episod pagube materiale în proporții considerabile.

Tot el, în perioada anului 2006-2008, acționînd în scop de profit și însușire ilegală a bunurilor SRL „Vusual Grup” în proporții deosebit de mari încredințate în administrarea lui, abuzînd de situația sa de serviciu, a deținut și a folosit dispozițiile de plată de casă nr. 377 din 10.08.2007, nr. 370 din 06.08.2007, nr. 330 din 17.07.2007, nr. 281 din 25.06.2007, nr. 234 din 31.05.2007, nr. 218 din 21.05.2007, nr. 205 din 17.05.2007, nr. 196 din 11.05.2007, nr. 192 din 08.05.2007, nr. 185 din 03.05.2007, nr. 115 din

31.03.2007, nr. 100 din 26.03.2007 a SRL „Vusual Grup”, pe numele lui Cornițov O., precum, că ultimul a primit de la SRL „Vusual Grup” suma de 35.284,90 lei, în care conform raportului de expertiză nr. 1521, 1522, 1523, 1524 din 22.06.2009, semnătura este executată nu de către Cornițov O., ci de o altă persoană, a însușit ilegal bunurile persoanei juridice SRL „Vusual Grup”, încredințate în administrarea lui în sumă de 35.284,90 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile.

Tot el, în perioada anului 2006-2008, acționînd în scop de profit și însușire ilegală a bunurilor SRL „Vusual Grup” în proporții deosebit de mari încredințate în administrarea lui, abuzînd de situația sa de serviciu, a deținut și a folosit dispozițiile de plată de casă nr. 279 din 25.06.2007, nr. 378 din 11.08.2007 și nr. 201 din 15.05.2007 a SRL „Vusual Grup”, pe numele lui Zingan O., precum, că ultima a primit de la SRL „Vusual Grup” suma de 4310 lei, în care conform raportului de expertiză nr. 1521, 1522, 1523, 1524 din 22.06.2009, semnătura este executată nu de către Zingan O., ci de o altă persoană, a însușit ilegal bunurile persoanei juridice SRL „Vusual Grup”, încredințate în administrarea lui în sumă de 4310 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile.

Tot el, în perioada anului 2006-2008, acționînd în scop de profit și însușire ilegală a bunurilor SRL „Vusual Grup” în proporții deosebit de mari încredințate în administrarea lui, abuzînd de situația s-a de serviciu, a deținut și a folosit dispozițiile de plată de casă nr. 49 din 06.09.2006, nr. 52 din 08.09.2006, nr. 54 din 10.09.2006, nr. 55 din 12.09.2006, nr. 57 din 16.09.2006, nr. 69 din 25.09.2006, nr. 71 din 27.09.2006, nr. 72 din 28.09.2006, nr. 75 din 30.09.2006, nr. 79 din 01.10.2006, nr. 81 din 02.10.2006, nr. 83 din 03.10.2006, nr. 94 din 01.10.2006, nr. 99 din 20.10.2006, nr. 111 din 10.11.2006, nr. 116 din 20.11.2006 a SRL „Vusual Grup”, pe numele lui Cara-Ivan I., precum, că ultimul a primit de la SRL „Vusual Grup” suma de 100.879 lei, în care conform raportului de expertiză nr. 1521, 1522, 1523, 1524 din 22.06.2009, semnătura este executată nu de către Cara-Ivan I., ci de o altă persoană, a însușit ilegal bunurile persoanei juridice SRL „Vusual Grup”, încredințate în administrarea lui în sumă de 100.879 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material valoarea căreia depășește 5000 unități convenționale.

Tot el, în perioada anului 2006-2008, acționînd în scop de profit și însușire ilegală a bunurilor SRL „Vusual Grup” în proporții deosebit de mari încredințate în administrarea lui, abuzînd de situația sa de serviciu, a deținut și a folosit dispozițiile de plată de casă nr. 34 din 01.02.2007, nr. 35 din 02.02. 2007, nr. 43 din 17.02. 2007, nr. 44 din 19.02. 2007, nr. 47 din 20.02. 2007, nr. 50 din 24.02. 2007, nr. 52 din 25.02.2007, nr. 99 din 23.03.2007, nr. 113 din 31.03.2007, nr. 194 din 11.05.2007, nr. 235 din 01.06.2007, nr. 271 din 21.06.2007, nr. 302 din 01.07.2007, nr. 392 din 17.08.2007, nr. 402 din 21.08.2007, nr. 407 din 25.08.2007 a SRL „Vusual Grup”, pe numele lui Zacon O., precum, că ultimul a primit de la SRL „Vusual Grup” suma de 37.995,07 lei, în care conform raportului de expertiză nr. 1521, 1522, 1523, 1524 din 22.06.2009, semnătura este executată nu de către Zacon O.I., ci de o altă persoană, a însușit ilegal bunurile persoanei juridice SRL „Vusual Grup”, încredințate în administrarea lui în sumă de 37.995,07 lei, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții considerabile.

În urma acțiunilor infracționale ale lui Suhorebrov S., acesta i-a cauzat părții vătămate SRL „Vusual Grup” un prejudiciu material în sumă totală de 1260539,25 lei MDL, adică valoarea căreia depășește 5.000 unități convenționale.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, adică, *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale și ștampilelor false, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice* și în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, *delapidarea averii străine, adică, însușirea ilegală a bunurilor altei persoane încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită în proporții deosebit de mari*.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către procuror și avocatul Ursachi A. în numele inculpatului.

3.1. Procurorul a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Suhorebrov S. să fie condamnat în baza art. 191 alin. (5) Cod penal la 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. În motivarea apelului procurorul a invocat că pedeapsa stabilită inculpatului este prea blândă, din motivul reținerii eronate de către instanța de fond a circumstanței „*are loc de trai și de muncă*”, care nu este prevăzută de art. 76 Cod penal, ca fiind o circumstanță de natură să atenueze pedeapsa penală.

3.2. Avocatul Ursachi A., acționând în numele inculpatului, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, invocând că, la caz, de către prima instanță au fost apreciate eronat probele, or acestea nu dovedesc vinovăția lui Suhorebrov S. de cele incriminate, prezentarea de către procuror a documentelor supuse expertizei cu încălcări admise la administrarea lor, efectuarea expertizelor de audit contrar prevederilor legislației în vigoare, neglijarea de către instanța de fond a documentelor probatorii privind datele controlului fiscal petrecut de către IFS în anul 2009 pentru perioada fiscală 2006-2008, lipsa elementelor infracțiunilor incriminate inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 apelul avocatei Ursachi A. a fost respins, ca nefondat, iar apelul procurorului admis, casată sentința, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Suhorebrov S. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, a fost condamnat la o pedeapsă de 10 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

În rest sentința a fost menținută.

5. În partea descriptivă a deciziei s-a menționat că, reieșind din probele administrate, analizate și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat că vina inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate este dovedită pe deplin, iar acțiunile lui se încadrează în baza art. 361 alin.(2) lit. d) și 191 alin.(5) Cod penal.

În cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că inculpatul, exercitând în baza Deciziei nr.1 al fondatorului unic „SRL „Vusual Grup” din 16 ianuarie 2006, funcția de

director al acesteia, fiind într-o atare situație în conformitate cu prevederile art.124 Cod penal, persoana care gestionează o organizație comercială, a săvârșit infracțiunile de confecționare, deținere, folosire a documentelor oficiale și ștampilelor false, precum și delapidarea averii străine în proporții deosebit de mari.

Astfel, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondată poziția părții apărării precum că, prima instanță nu a ținut cont de faptul că, pretinsa depistare a ștampilei false a avut loc în anul 2009, iar îndepărtarea inculpatului de la conducerea firmei, cu interzicerea accesului în sediu, la contabilitate și documente, a avut loc în anul 2008, deoarece atât în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul instanțelor de fond și apel s-a constatat starea de fapt reținută în sarcina inculpatului.

În viziunea instanței de apel este nefondată poziția părții apărării precum că, ștampila supusă expertizei nu a fost ridicată de la inculpat, fiind ridicată de la o altă persoană, iar actul de predare-primire a ștampilei a fost semnat mult mai târziu decât ea a fost în realitate predată, considerând că și prin aceasta nu este demonstrată vina lui în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. d) Cod penal, deoarece este în contradicție cu raportul de expertiză tehnică nr. 1541 - 1542 din 25.06.2009, prin care s-a stabilit că, pe contractele de împrumut nr. 3 din 02.05.2006, nr. 4 din 01.10.2006, nr. 5 din nr. 7 din 02.05.2007, nr. 6 din 06.03.2007, nr. 11 din 31.07.2007, nr. 12 din nr. 15 din 18.03.2008 și pe acordul adițional nr. 1 din 02.05.2007 la contractul nr. 7 din 02.05.2007, nu este aplicată ștampila SRL „Vusual Grup”.

Instanța de apel a conchis că, în expertiză și în încheierea Auditului, concluziile sunt orientate spre realizarea scopurilor lui Momot O., deoarece respectivului nici statut de parte vătămată nu i s-a putut oferi, făcându-l responsabil pe inculpat pentru că nu s-au făcut modificările în Capitalul social al firmei SRL „Vusual Grup”, în lipsa temeiurilor legale și existența premizelor în firmă pentru executarea procesului-verbal al ședinței Fondatorilor nr. 3 din 06.02.2006, privându-l, pe de o parte, prin intermediul acestui dosar penal de dreptul de a solicita rambursarea datoriilor firmei SRL „Vusual Grup” față de el în sumă de 360.000 lei, sumă ce a fost depusă de inculpat pe contul de decontare în calitate de cotă în Capitalul social, dar care nu a fost utilizată conform destinației, și pe de altă parte, de a convinge instanța, că mijloacele bănești, transferate de fondatorul SRL „Noptile Albe”, Momot O., pe contul de decontare a SRL „Vusual Grup”, în valoare de 1.440.000 lei, sub formă de împrumuturi au fost transferate ca cotă în Capitalul social al SRL „Vusual Grup”, procurorul primind în mod formal posibilitatea de a-l acuza pe inculpat de nerespectarea Statutului întreprinderii la încheierea contractelor, care depășeau % din Capitalul social al firmei.

Astfel, instanța de apel a stabilit că inculpatul în perioada anului 2006-2008, a însușit ilegal bunurile SRL „Vusual Grup”, fiind recunoscut în calitate de reprezentant al părții vătămate și civile SRL „Vusual Grup”, Mărgineanu I.

Potrivit procesului-verbal de prezentare învinuitului și apărătorului a materialelor de urmărire penală din 11.12.2009, inculpatul și avocatul acestuia I. Bosfi au solicitat clasarea dosarului penal din lipsa de probe, iar prin ordonanța procurorului din 11.12.2009 a fost respinsă cererea apărătorului din lipsa de probe. Totodată, potrivit aceluiași proces-verbal de prezentare învinuitului și apărătorului a materialelor de urmărire penală n-au fost

obiectate anumite acte concrete efectuate în cadrul urmăririi penale, iar argumentul apelantului, precum că, auditul a fost efectuat nu de un specialist cu studii superioare în economie, considerând rezultatele și concluziile auditului, dubioase sunt nefondate și au fost respinse în acest sens.

Instanța de apel a constatat cu certitudine că Suhorebrov S., a comis infracțiunea prevăzută de art. 191 alin. (5) Cod penal, însă instanța de fond neîntemeiat i-a aplicat pedeapsa minimă prevăzută de sancțiunea acestui articol de 8 ani închisoare, bazându-se doar pe faptul că, în privința lui au fost stabilite câteva circumstanțe atenuante: prezența în familie a doi copii minori, are loc de trai și de muncă, caracteristica pozitivă, lipsa antecedentelor penale.

În acest context s-a menționat că inculpatul anterior nu a fost judecat, prima dată a comis două infracțiuni care conform prevederilor art. 16 alin. (3), (5) Cod penal se califică ca mai puțin gravă și deosebit de gravă pentru comiterea cărora legea penală prevede pedeapsă exclusiv privativă de libertate pe un termen de pînă la 5 și respectiv pînă la 15 ani.

În opinia instanței de apel, instanța de fond neîntemeiat a reținut circumstanța atenuantă prezența locului de trai și de muncă, deoarece aceste circumstanțe nu sunt prevăzute de art. 76 Cod penal, mai mult ca atît obiectul juridic special îl constituie relațiile sociale cu privire la dreptul de proprietate, apărute împotriva infracțiunii de sustragere, iar faptul că inculpatul a folosit locul de muncă pentru comiterea infracțiunilor se consideră circumstanță agravantă și nu atenuantă. Instanța de apel a considerat că inculpatul trebuie să poarte răspundere penală pentru faptele săvârșite în condițiile sus-indicate și consideră că îndreptarea și reeducarea lui este posibilă, doar cu aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

6. Hotărârile nominalizate supra au fost atacate cu recurs ordinar de către avocatul Bosî I., în numele inculpatului, care a solicitat casarea acestora, cu dispunerea achitării inculpatului, invocînd argumente identice celor specificate și în cererea de apel de către avocatul Ursachi A.

7. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia, deoarece au fost ignorate prevederile art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală și anume nemotivarea recursului declarat în sensul art. 427 Cod de procedură penală.

8. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2014 s-a dispus admiterea recursului ordinar declarat de către avocatul Bosî I., în numele inculpatului, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014 și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9. În partea motivantă a deciziei, instanța de recurs a menționat că instanța de apel o parte din argumentele invocate de avocatul Ursachi A. le-a ignorate totalmente, iar în privința celorlalte instanța de apel s-a expus doar utilizînd fraze generale: „*Colegiul penal consideră nefondată poziția apărării ... Nefondată este poziția apărării... Cu referire la*

poziția apelantului, părții apărării ... Colegiul penal de asemenea o consideră nefondată... Instanța de apel consideră nefondată și poziția apelantului, părții apărării că... ”

Instanța de recurs a constatat că, la caz, un cumul de probe și anume declarațiile martorilor: Momat O., Tilijenco I., Didoruc V., Vrabie R., Zingan O., Țapeș S., Cornițov O., Romanenco L., Gaidaiji O., Cara I., Zacon O., Mihalciuc S., specialistului Miron G., expertului Sajin P., au fost doar redade de către instanța de apel în decizia sa, cu menționarea unei fraze generale precum că *„aceste declarații combat argumentele apelantului, apărătorului A. Ursachi, inclusiv și a inculpatului Suhorebrov S., precum că dânsul n-a săvârșit infracțiunile imputate lui”*. În privința altui cumul de probe: declarațiile martorilor Maliovna L., Cudreavțeva L. și specialistului Melnicenco S., instanța de apel în decizia sa, după redarea acestora la fel a conchis doar la general că *„declarațiile acestora nu-l dezvinovățesc pe Suhorebrov S. de comiterea infracțiunilor imputate”*, iar în privința declarațiilor inculpatului doar s-a menționat *„ca necorespunzătoare adevărului”*.

Mai mult ca atât, deși instanța de apel a constatat că unele probe *„sunt în contradicție”*, iar altele *„sunt consecutive și se confirmă de întreaga sistemă de probe și documente pe care o vom analiza-o mai departe...”*, însă în continuare în decizie nu este indicat nici în ce constă contradicția sau consecutivitatea acestor probe, nici analiza acestora propusă de însăși instanță.

Alt motiv invocat de către partea apărării s-a referit la *„prezentarea de către procuror a documentelor supuse expertizei cu încălcări admise la administrarea lor”*.

Conform pct. 22 al Hotărîrii Guvernului privind aprobarea Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova nr. 764 din 25 noiembrie 1992: *„În registrul de casă a întreprinderii se ține evidența tuturor încasărilor și eliberărilor de numerar”*. Potrivit pct. 23 al aceleiași Hotărîri: *„Fiecare întreprindere ține un singur registru de casă, care trebuie numerotat, șnuruit și sigilat cu ceară roșie sau de parchet. La aplicarea pe registru a sigiliului cu ceară de parchet se folosește clei de bază de sticlă lichidă, hîrtie de tipul foitei de țigări, vopsea de ștampilă. Hîrtia cu imprimarea ștampilei se unge la ambele capete cu clei, după sigilarea registrului se mai aplică un strat de clei. Numărul de foi din registrul de casă se adeverește prin semnăturile conducătorului și a contabilului-șef ai întreprinderii respective sau ai organului ierarhic superior. Înscrierea în registrul de casă se face în 2 exemplare prin foaia indigo cu pix sau cerneală. Exemplarul doi trebuie să fie detașabil și servește casierului pentru dări de seamă contabile. Primul exemplar rămîne în registrul de casă. Ambele exemplare se numerotează cu același număr ...”* Iar conform pct. 24 al aceleiași Hotărîri: *„Înscrierile în registru de casă se fac de către casier imediat după primirea sau eliberarea banilor pe fiecare dispoziție sau alt document de substituie.”*

Raportînd normele legale menționate la dispozițiile de plată anexate la materialele cauzei, ce au statut de probe puse la baza sentinței și deciziei de condamnare a inculpatului, instanța de recurs a remarcat faptul ignorării de către instanța de apel a analizei dacă dispozițiile în cauză, la momentul găsirii, ridicării și cercetării acestora întruneau cerințele legale obligatorii menționate mai sus.

Mai mult ca atât, în concluziile raportului de expertiză menționat, s-a conchis că: *„Documentele anexate la materialele dosarului, și anume Ordinele de încasare și Dispozițiilor de plată nu corespund prevederilor Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova aprobate prin Hotărârii Guvernului nr.764 din 25.11.1992, inclusiv:*

- *nu au fost întocmite la momentul primirii sau eliberării numerarului din casierie;*
- *nu sunt înregistrate în registrul de evidență a dispozițiilor de încasare și plată”;*
- *pe dispozițiile de plată lipsește semnătura conducătorului;*
- *nu toate dispozițiile de plată și ordinele de încasare sunt semnate de contabilul-șef și de casier;*
- *pe dispozițiile de plată lipsește semnătura persoanei care a primit banii;*
- *nu sunt indicate numărul documentului în baza căruia au fost eliberați banii și data eliberării acestuia;*
- *dispozițiile de încasare sunt anexate la dosar cu chitanța nesemnată de contabil-șef și casier și neconfirmată prin ștampila casierului care conform prevederilor normelor urma să fie eliberată persoanei care a depus banii drept confirmare a primirii numerarului și care se păstrează la persoana care a depus numerarul;*
- *pe dispozițiile de încasare nr.30 din 26.05.06 și nr.10 din 31.07.07, lipsește semnătura persoanei care a depus banii.”, fapt, de asemenea, ignorat de către instanța de apel.*

Următorul aspect de ilegalitate invocat de către partea apărării s-a referit la *„efectuarea expertizelor de audit contrar prevederilor legislației în vigoare”*. În acest sens s-au reținut declarațiile specialistului Miron G., care au fost puse la baza sentinței și deciziei: *„Eu, Miron G. activez în compania AUDIT si Consulting "AUDIT -PROF" SRL în calitate de director. Am studii superioare în domeniul economie și dețin licența Seria A MMII nr.029714 din 18.09.08 și certificatul de calificare a auditorului Seria AG nr.000044, prin care mi se conferă calitatea de auditor general. In domeniul economic activez din 1995. În virtutea atribuțiilor de serviciu am efectuat controlul tematic de verificare a contractelor cu împrumut de la persoanele fizice și utilizarea mijloacelor bănești la firma "VUSUAL-GRUP" SRL c.f. 1006600002023 cu acordul Conducătorului întreprinderii d-lui Telijenco Iu. ”* La materialele cauzei sunt anexate acte confirmative în acest sens: certificatul nr. 253 (f.d.210, v.1), certificatul de auditor nr. 006 (f.d.211, v.1), certificate AG nr. 000262 (f.d.212, v.1) și diploma KB nr. 574885 de absolvire a studiilor superioare la Institutul Politehnic din Chișinău, specialitatea „Tehnologia conservării”.

Astfel, instanța de recurs a evidențiat că circumstanța dată a fost neglijată și neverificată de către instanțele, or deși specialistul Miron G. a declarat că are *„studii superioare în domeniul economie și dețin licența Seria A MMII nr.029714 din 18.09.08”*, însă în acest sens a fost anexată doar diploma KB nr. 574885 de absolvire a studiilor superioare în specialitatea „Tehnologia conservării”.

O altă critică, la fel formulată de partea apărării și în apel și în recurs s-a referit la *„neglijarea de către instanța de fond a documentelor probatorii privind datele controlului fiscal petrecut de către IFS în anul 2009 pentru perioada fiscală 2006-2008”*. În decizie în

privința criticii date, instanța de apel a conchis: „*Cu referire la poziția părții apărării precum că, datele controlului fiscal petrecut de IFS în anul 2009, pentru perioada fiscală 2007-2008, unde nici una din pretinsele încălcări de legislație fiscală imputate inculpatului sau cu atât mai mult urme de neajunsuri de ordin să conducă la o eventuală concluzie de irosire a mijloacelor bănești nu au fost depistate, instanța de apel de asemenea le-a considerat nefondate, deoarece este contrară raportului de expertiză contabilă nr. 1886 din 07.08.2009, prin care s-a stabilit, că inculpatul a prejudiciat SRL „Vusual Grup”.*”

Însă, analizând decizia instanței de apel, s-a constatat că adoptând soluția sa instanța a cercetat un cumul de probe materiale, însă printre acestea nu se evidențiază raportul Oficiului Fiscal Rîșcani al IFS mun. Chișinău nr. 01-63/5201 din 11.12.2009 (f.d.105-120, v.1), cu privire la furnizarea informației din baza de date a Serviciului Fiscal la situația din 09.12.2009, prin care s-a efectuat controlul fiscal al veniturilor obținute pentru anii 2006-2008, deși l-a considerat „*nefondat, deoarece este contrar raportului de expertiză contabilă nr. 1886 din 07.08.2009*”, nefiind efectuată analiza acestei constatări.

Următorul argument invocat de partea apărării a fost „*lipsa elementelor infracțiunilor incriminate în acțiunile inculpatului*”. La acest capitol, instanța de recurs a observat că instanța de apel în decizia sa doar a redat noțiunile: laturii obiective și subiective a componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 Cod penal, fără a face o analiză în acest sens, cu raportarea noțiunilor date la cazul supus judecării. Ca urmare instanța nu a indicat care anume acțiuni ale inculpatului întrunesc latura obiectivă a infracțiunilor imputate, prin ce se exprimă latura subiectivă a acestor infracțiuni, dacă există sau nu raportul de cauzalitate între acțiunile inculpatului și prejudiciul cauzat, și în fine dacă sunt sau nu întrunite elementele constitutive ale infracțiunii de *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale și ștampilelor false, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice și de delapidare a averii străine*, în formă calificată în sarcina inculpatului. Astfel, fiind neglijate solicitările apărării în acest sens și de către instanța de fond și de către instanța de apel, nefiind efectuată o oarecare analiză a încadrării juridice a faptelor comise de către inculpat.

10. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2016 au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de procuror și avocatul Ursachi A. în numele inculpatului, cu menținerea sentinței atacate fără careva modificări.

11. În partea descriptivă a deciziei instanței de apel s-a menționat că sentința este legală și întemeiată, inculpatul fiind vinovat de cele incriminate prin rechizitoriu și vinovăția lui fiind demonstrată indubitabil prin cumulul de probe acumulate la dosar.

Instanța de apel a mai reținut că, prin sentință procesul penal de învinuire a lui Suhorebrov S. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal a fost încetat în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspunderea penală și referitor la acest capăt de acuzare instanța nu se va expune, or în această parte sentința nu a fost contestată.

Instanța de apel, a considerat neîntemeiate argumentele din cererea de apel declarat de avocatul Ursachi A. în interesele inculpatului Suhorebrov S. cu privire la aceea că:

- instanța de fond eronat a constatat faptul că Suhorebrov S., acționând în scop de profit și însușire ilegală a cauzat părții vătămate SRL „Vusual Grup” un prejudiciu material în sumă totală de 1260539,25 lei, prin aplicarea unei ștampile false și prin falsificarea contractelor respective;

- inculpatul este nevinovat deoarece acesta nu cunoștea nimic despre existența ștampilei false, pentru că în timpul activității sale în calitate de director al SRL „Vusual Grup” el putea folosi ștampila veritabilă a firmei fără restricții, iar contractele de împrumut sunt acte juridice, folosite în practica întregului business din Moldova și pentru a le întocmi și încheia S. Suhorebrov nu a avut nevoie să confecționeze și să folosească o ștampilă falsă, atât timp cât avea la dispoziție ștampila originală;

- nici un indice direct, nici o probă concludentă nu duce la fundamentarea legăturii cauzale între existența unei ștampile false și activitatea lui S. Suhorebrov. În asemenea condiții, procurorul propune cumva instanței să încerce să facă ea singură legătura între un raport de expertiză (probă) și utilitatea acestei probe sau relevanța ei pentru incriminarea infracțiunii de uz de fals lui Suhorebrov S.;

- în cauza dată nu se poate vorbi despre săvârșirea unei infracțiuni de înșelăciune, ca despre o acțiune de amăgire din partea făptuitorului, în lipsa recurgerii prealabil la anumite mijloace frauduloase.

Or, prima instanță și-a motivat soluția menționată, nu a comis careva erori, în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate probe incontestabile întru confirmarea vinovăției inculpatului în săvârșirea celor incriminate.

La fel, au fost considerate neîntemeiate și argumentele cu privire la aceea că:

- instanța de fond nu a ținut cont că ștampila supusă expertizei nu a fost ridicată de la Suhorebrov S., ci de la o altă persoană, mai mult decât atât, actul de predare-primire a ștampilei a fost semnat mult mai târziu decât ea a fost în realitate ridicată.

Or, potrivit raportului de expertiză tehnică nr. 1541 - 1542 din 25.06.2009, efectuat de CNEJ, s-a stabilit că pe contractele de împrumut: nr. 3 din 02.05.2006; nr. 4 din 01.10.2006; nr. 5 din 13.11.2006; nr. 7 din 02.05.2007; nr. 6 din 06.03.2007; nr. 11 din 31.07.2007; nr. 12 din 31.07.2007; nr. 15 din 18.03.2008 și pe acordul adițional nr. 1 din 02.05.2007 la contractul nr. 7 din 02.05.2007 nu este aplicată ștampila SRL „Vusual Grup”.

În continuare, au fost considerate neîntemeiate și argumentele apelului declarat de avocatul Ursachi A. cu privire la aceea că:

- instanța de fond în mod abuziv a neglijat și documentele probatorii privitor la datele controlului fiscal petrecut de IFS în anul 2009, pentru perioada fiscală 2007-2008, unde nici una din preținsele încălcări de legislație fiscală imputate lui Suhorebrov sau cu atât mai mult urme de neajunsuri de ordin să conducă la o eventuală concluzie de irosire a mijloacelor bănești nu au fost depistate, precum scrisorile noului director al SRL „Vusual Grup”, Iu. Tilijenco.

Instanța de fond nu-și putea întemeia sentința pe niște probe nepertinente cum sunt toate acele dispoziții de plată preținse ca fiind un fals realizat de inculpat, deoarece în privința dispoziției de plată nr. 11 din 24.05.2007 a SRL „Vusual Grup” pe numele lui O. Momat, care confirmă că el a primit de la SRL „Vusual Grup” suma în valoare de 30.000

de lei, acești bani Momat i-a împrumutat la începutul activității comune, ceea ce este evident din extrasul bancar. La 24.05.2007 împrumutul i-a fost rambursat, plângeri din partea lui privind rambursarea acestei sume n-au fost raportate, iar celelalte dispoziții au fost întocmite după demiterea sa.

Conform raportului de expertiză contabilă nr. 1886 din 07.08.2009, efectuat de CNEJ, s-a stabilit, că Suharebrov S. a prejudiciat SRL „Vusual Grup” așa cum a fost menționat mai sus.

Instanța de fond nu a atras atenția că în rechizitoriu se menționează că Auditul a fost efectuat de un specialist cu studii superioare în economie, ceea ce nu este adevărat și contravine legii, deoarece în dosarul penal este anexată diploma, precum că Miron G., care a efectuat auditul, are o diplomă de absolvire a studiilor superioare ca inginer-tehnolog în domeniul „*tehnologiei conservării*” și din acest motiv rezultatele și concluziile auditului, semnate de aceasta, le consideră dubioase, fabricate, cu numeroase erori matematice și spre regretul meu acest audit sta la baza cauzei penale, precum și în rezultatele expertizei.

12. Avocatul Bosîi I. acționînd în numele inculpatului contestă cu recurs ordinar decizia instanței de apel și sentința primei instanțe, solicitînd casarea acestora cu dispunerea achitării inculpatului pe ambele capete de acuzare. În argumentarea cererii de recurs se menționează următoarele:

Dispozițiile de plată, urmau a fi ridicate de procuror ca fiind cusute și numerotate într-un singur registru - al casei întreprinderii, ceea ce este o imagine în oglindă a registrului de casă a întreprinderii, reieșind din prevederile Hotărârii Guvernului nr. 764 din 25.11.1992 „*CU privire la aprobarea Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova*”, secțiunea III „*Modul de ținere a registrului de casă și păstrarea banilor*” în punctul 24 se spune: „*înscrierile în registru de casă se fac de către casier imediat după primirea sau eliberarea banilor pe, fiecare dispoziție sau alt document de substituie*”. Toate cerințele legale menționate le lipsesc documentelor găsite, ridicate și expertizate de procuror, ca apoi să fie prezentate în cauza penală, - dar să nu mai aibă statut de probă, reieșind din cele expuse mai sus, toate bonurile de casă nu sînt în două exemplare, iar primul exemplar să fie ridicat de la firmă.

În ședința instanței de apel s-a stabilit că toate bonurile de case sunt niște documente nesemnate de către administrator și contabil, care nu formează un document ce respectă toate cerințele.

După finisarea examinării cauzei în instanța de apel de către avocat a fost adresat un demers la asociația auditorilor și societăților de audit pentru a da o recenzie asupra rapoartelor de audit și expertiză, care au fost efectuate în cadrul urmăririi penale și care au fost puse și la baza sentinței de condamnare. Așadar, potrivit recenziei nr.1-13-12 din 07.07.2014 efectuat de către membrul Consiliului Asociației Auditorilor dna Cojocaru V., reiese că documentele primare - dispozițiile de încasare și dispozițiile de plată sunt parte componentă a Registrului de casă. Lipsa Registrului de casă este calificată ca o informație incompletă în evidența contabilă și deci documentele primare nu pot fi recunoscute ca documentele contabile separate. La efectuarea expertizei au fost utilizate informațiile contabile din documentele ce nu pot fi acceptate ca probe contabile. Documentele primare

fără semnătura administratorului și ștampila olografică, inclusive documentele în care lipsește semnătura persoanei desemnate spre primire a mijloacelor bănești.

Recurentul afirmă că instanțele au ignorat confirmările prezentate de inculpat privind cheltuirea mijloacelor bănești, confirmări ce probează că toate ordinele de plată sunt falsificate și prezentate intenționat de persoane interesate să arate aceste ordine drept nevalabile, urmărind un singur scop, de a arăta delapidările, asupra cărora a pretins Momot O., dar care nu au existat în fapt.

De asemenea, recurentul susține că instanțele nu puteau să-și întemeieze concluziile pe niște expertize de audit efectuate într-un mod dolosiv și contrar prevederilor legislației în vigoare, mai mult că nici procurorul nu a înlăturat dubiile existente.

Prin urmare, se poate de concluzionat că, în expertiză și în încheierea Auditului concluziile sunt orientate spre realizarea scopurilor petentului O. Momot de a-1 face responsabil pe Suhorebrov S. pentru că nu s-au făcut modificările în Capitalul social al firmei SRL „Vusual Grup”, în lipsa temeiurilor legale și existența premizelor în firmă pentru executarea procesului-verbal al ședinței Fondatorilor nr. 3 din 06.02.2006, privându-1, pe de o parte, prin intermediul acestui dosar penal de dreptul de a solicita rambursarea datoriilor firmei SRL „Vusual Grup” față de el în sumă de 360.000 lei, sumă ce a fost depusă de inculpat pe contul de decontare în calitate, de cotă în Capitalul social dar care nu a fost utilizată conform destinației, și pe de altă parte, de a convinge instanța, că mijloacele bănești, transferate de fondatorul SRL „Noptile Albe”, O. Momot, pe contul de decontare a SRL „Vusual Grup”, în valoare de 1440000 lei sub formă de împrumuturi au fost transferate ca cotă în Capitalul social al SRL „Vusual Grup”, procurorul primind în mod formal posibilitatea de a-1 acuza pe Suhorebrov de nerespectarea Statutului întreprinderii la încheierea contractelor.

Altă încălcare flagrantă la care instanța de fond nu a atras atenția este că în rechizitoriu se menționează că Auditul a fost efectuat de un specialist cu studii superioare în economie, ceea ce nu este adevărat și contravine legii, deoarece în dosarul penal este anexată diploma, precum că Miron G., care a efectuat auditul, are o diplomă de absolvire a studiilor superioare ca inginer-tehnolog în domeniul „tehnologiei conservării” și din acest motiv rezultatele și concluziile auditului, semnate de aceasta, le consider dubioase, fabricate, cu numeroase erori matematice și cu regret acest audit a stat la baza pornirii cauzei penale, precum și în rezultatele expertizei.

Astfel, din probele administrate, instanțele de fond și de apel urmau să constate că inculpatul nu a însușit sume în interes personal sau pentru o altă persoană, prin urmare, deși avem dat faptul că inculpatul a uzat de o parte din sumele pe care le avea în administrare, folosirea acestora nu s-a făcut ilegal, în interesul său sau al unei persoane străine, întreprinderii, latura obiectivă a infracțiunii, respectiv însușirea, nu există. Latura obiectivă a delapidării se realizează prin însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului. Însă acest fapt nu s-a dovedit. Pentru delapidarea averii străine este caracteristic faptul că poate fi săvârșită numai de un funcționar sau de alt salariat, care gestionează sau administrează bunurile din avutul proprietarului.

Or, în cauza nu se poate vorbi despre săvârșirea unei infracțiuni de înșelăciune, ca despre o acțiune de amăgire din partea făptuitorului, în lipsa recurgerii în prealabil la anumite mijloace frauduloase.

Recurentul consideră că instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz unele fiind redată în decizie, iar probele aduse de către apărare au fost integral ignorate, neanalizate și neapreciate.

Partea apărării a mai indicat că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii, iar instanța nu a analizat minuțios aceste aspecte și nu a indicat care anume acțiuni ale inculpatului întrunesc latura obiectivă ale infracțiunii imputate și prin ce se exprimă latura subiectivă, dacă există raport de cauzalitate între acțiunile inculpatului și prejudiciul cauzat.

În drept, titularul dreptului de recurs își fundamentează cererea pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

13. Judecând recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, iar în vederea susținerii acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Tot aici, urmează a fi reiterate și stipulările din art. 434 Cod de procedură penală, unde este indicat că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Din analiza textelor de lege pre-citate, se conchide că instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze total, atunci când se constată comiterea unor erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate.

Respectiv, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să se expună argumentat în hotărârea adoptată, inter alia, asupra tuturor capetelor de cerere menționate de părți, această obligație a instanței este prevăzută în dispoziția art. 414 alin. (3) Cod de procedură penală.

Mai mult, decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Nepronunțarea asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Or, rațiunea exercitării căii de atac, în particular avându-se în vedere recursul ordinar, rezidă în înlăturarea erorilor admise de instanțele ierarhic inferioare la etapele precedente de judecare a cauzei, iar controlul judecătoresc pe care acesta îl declanșează, are un rol preventiv și unul reparator.

Din textul recursului ordinar, se constată că titularul acestuia invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și, în esență, pledează pentru casarea deciziei instanței de apel, dat fiind că nu au fost îndeplinite indicațiile instanței de recurs la rejudecarea cauzei, prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la toate argumentele invocate în apelul avocatului Ursachi A. și reieșind din circumstanțele cauzei, acțiunile inculpatului Suhorebrov S. nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) și art. 191 alin. (5) Cod penal.

Colegiul penal lărgit, verificând criticele recurentului, în raport cu actele cauzei, constată că acestea sunt întemeiate, iar instanța judecând apelurile nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție pripită și nemotivată, prin ce a comis eroarea de drept prescrisă de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Or, pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul a rezultat din următoarele raționamente.

Într-un prim aspect, este relevant de a specifica că cauza dată a fost deja judecată o dată în procedura recursului ordinar și prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2014 s-a admis recursul ordinar declarat de către avocatul Bosîi I., în numele inculpatului, s-a casat total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 mai 2014, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Dispozițiile legale referitoare la limitele rejudecării în cazul casării hotărîrii de instanța de recurs sunt cuprinse în art. 436 Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că instanța de rejudecare este pe deplin independentă, respectînd, în mod firesc și logic, indicațiile instanței de recurs, care, potrivit art.436 alin.(2) Cod de procedură penală, sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la momentul pronunțării recursului.

Casarea deciziei instanței de apel a fost condiționată de erorile admise de această instanță la judecarea apelurilor, materializate în neexpunerea asupra tuturor argumentelor invocate de părți și neaprecierea tuturor probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

Reieșind din partea descriptivă a deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2014, se constată că instanța de apel a primit indicații clare cu privire la omisiunile și erorile admise la judecarea apelurilor, pe care urma în mod evident să le corecteze prin rejudecarea cauzei.

Însă, analizînd partea motivantă a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2016 se poate de conchis cu certitudine că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor și temeiurilor asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței atacate, în raport cu motivele invocate de apelanți. Or, după cum s-a specificat expres anterior de către instanța de recurs, la caz, este necesar ca în mod precis și explicit, prin argumente temeinice și suficiente, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării cauzei, cu excluderea contradicțiilor existente. Lipsa unei motivări adecvate cerințelor legii într-o hotărîre judecătorească afectează grav respectarea garanțiilor procedurale a părților la un proces echitabil.

Astfel, contrar celor reținute de instanța de apel, Colegiul penal lărgit opinează că instanța nominalizată la adoptarea soluției nu a elucidat faptele importante pentru

soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemelor de fapt și de drept, acceptând niște concluzii de ordin general statuate de prima instanță, cu privire la conținutul probelor administrate și cercetate în cadrul ședinței de judecată și vinovăția inculpatului de cele incriminate.

Tot aici, se impune precizarea că, potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, motivarea unei hotărâri judecătorești este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, ceea ce în speța dată nu s-a realizat.

Așadar, la etapele precedente de judecare a cauzei a fost disputată chestiunea privind studiile specialistului Miron G., respectiv una din indicațiile date de instanța de recurs pentru instanța de rejudecare a fost de a verifica dacă avea sau nu specialistul dat cunoștințe în domeniu pentru a efectua expertizele de audit.

În acest punct de analiză consemnăm că, specialistul Miron G. a declarat: *„Eu, Miron Galina activez în compania AUDIT si Consalting "AUDIT -PROF" SRL în calitate de director. Am studii superioare în domeniul economie și dețin licența Seria A MMII nr.029714 din 18.09.08 și certificatul de calificare a auditorului Seria AG nr.000044, prin care mi se conferă calitatea de auditor general. In domeniul economic activez din 1995. În virtutea atribuțiilor de serviciu am efectuat controlul tematic de verificare a contractelor cu împrumut de la persoanele fizice și utilizarea mijloacelor bănești la firma "VUSUAL-GRUP" SRL c.f. 1006600002023 cu acordul Conducătorului întreprinderii d-lui Telijenco Iurii...”*.

La materialele cauzei au fost anexate acte confirmative în acest sens: certificatul nr. 253 (f.d.210, v.1), certificatul de auditor nr. 006 (f.d.211, v.1), certificate AG nr. 000262 (f.d.212, v.1) și diploma KB nr. 574885 de absolvire a studiilor superioare la Institutul Politehnic din Chișinău, specialitatea “Tehnologia conservării” (f.d.213, v.1).

Față de cele expuse, amintim că instanța de recurs anterior a precizat că deși specialistul Miron G. a declarat că are *„studii superioare în domeniul economie și dețin licența Seria A MMII nr.029714 din 18.09.08”*, însă în acest sens a fost anexată doar diploma KB nr. 574885 de absolvire a studiilor superioare în specialitatea *“Tehnologia conservării”*. Acest fapt a fost ignorat de către instanțele de judecată în condițiile în care auditul efectuat de ea (f.d.36-37, 48-59 v.1), a stat la baza pornirii acestei cauze penale și la baza majorității expertizelor efectuate în dosar.

Referitor la chestiunea dată, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei adoptate la 22 martie 2016 menționează următoarele:

„Colegiul penal consideră neîntemeiat și argumentele apelului declarat de avocatul Ursachi A. în interesele inculpatului Suhorebrov S. cu privire la aceea că:

- instanța de fond nu a atras atenția că în rechizitoriu se menționează că Auditul a fost efectuat de un specialist cu studii superioare în economie, ceea ce nu este adevărat și contravine legii, deoarece în dosarul penal este anexată diploma, precum că Miron G., care a efectuat auditul, are o diplomă de absolvire a studiilor superioare ca inginer-tehnolog în domeniul „tehnologiei conservării” și din acest motiv rezultatele și concluziile

auditului, semnate de aceasta, le consideră dubioase, fabricate, cu numeroase erori matematice și spre regretul meu acest audit sta la baza cauzei penale, precum și în rezultatele expertizei.

Or, circumstanțele de fapt au fost stabilite reieșind din toate elementele de fapt prezentate de instanță și analizate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, iar vina inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate a fost pe deplin dovedită prin materialele cauzei cercetate mai sus.”

Prin urmare, omisiunea instanței de a formula un răspuns expres și clar dacă specialistul Miron G. avea sau nu studiile necesare pentru efectuarea expertizelor de audit, menționându-se doar în linii generale că aceasta se dovedește din materialele cauzei, este cu certitudine o lacună care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la această etapă a procedurilor și în mod repetat urmează a fi cercetată de instanța de apel, la rejudecarea cauzei.

În continuare, se constată că o altă critică invocată de partea apărării, la fel nu a fost elucidată de instanța de apel, și anume privitor la aprecierea probei - raportul Oficiului Fiscal Rîșcani al IFS mun. Chișinău nr. 01-63/5201 din 11.12.2009.

Or, după cum s-a specificat la etapa precedentă de judecare a cauzei în procedura recursului, instanța de apel a formulat următoarea concluzie:

„Cu referire la poziția părții apărării precum că, datele controlului fiscal petrecut de IFS în anul 2009, pentru perioada fiscală 2007-2008, unde nici una din pretinsele încălcări de legislație fiscală imputate inculpatului sau cu atât mai mult urme de neajunsuri de ordin să conducă la o eventuală concluzie de irosire a mijloacelor bănești nu au fost depistate, instanța de apel de asemenea le-a considerat nefondate, deoarece este contrară raportului de expertiză contabilă nr. 1886 din 07.08.2009, prin care s-a stabilit, că inculpatul a prejudiciat SRL „Vusual Grup”.

Așadar, cu toate că instanța de apel face trimitere la raportul Oficiului Fiscal Rîșcani al IFS mun. Chișinău nr. 01-63/5201 din 11.12.2009 (f.d.105-120, v.1), cu privire la furnizarea informației din baza de date a Serviciului Fiscal la situația din 09.12.2009, prin care s-a efectuat controlul fiscal al veniturilor obținute pentru anii 2006-2008, însă nu efectuează analiza acestei constatări, ceea ce denotă faptul că instanța de apel selectiv a grupat probele pe caz, unele fiind redată în decizie, unele fiind integral ignorate, neanalizate, neapreciate, drept urmare nefiind elucidate faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

Rejudecând cauza, instanța de apel iarăși nu se expune asupra constatărilor date, nu le apreciază și nu le analizează în nici un mod, ceea ce este inadmisibil, avînd în vedere că datele respective au importanță pentru justa soluționare a cauzei. *Per contrario*, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, repetă aceleași statuări:

„Colegiul penal consideră neîntemeiate și argumentele apelului declarat de avocatul Ursachi A. în interesele inculpatului Suhorebrov S. cu privire la aceea că:

- instanța de fond în mod abuziv a neglijat și documentele probatorii privitor la datele controlului fiscal petrecut de IFS în anul 2009, pentru perioada fiscală 2007-2008, unde nici una din pretinsele încălcări de legislație fiscală imputate lui Suhorebrov S. sau

cu atît mai mult urme de neajunsuri de ordin să conducă la o eventuală concluzie de irosire a mijloacelor bănești nu au fost depistate, precum scrisorile noului director al SRL „Vusual Grup” Iurie Tilijenco.

Or, conform raportului de expertiză contabilă nr. 1886 din 07.08.2009, efectuat de CNEJ s-a stabilit că Suhorebrov S., a prejudiciat SRL „Vusual Grup” așa cum a fost menționat mai sus.”

Un al motiv care a stat la baza concluziei Colegiului penal lărgit la data de 09 decembrie 2014 de a casa decizia instanței de apel și a trimite cauza la o nouă rejudecare a fost acela că partea apărării în cererea de apel a invocat că *„prezentarea de către procuror a documentelor supuse expertizei s-a desfășurat cu încălcări admise la administrarea lor”*.

Privitor la această alegație, instanța de recurs a făcut trimitere la pct. 22 al Hotărîrii Guvernului privind aprobarea Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova nr. 764 din 25 noiembrie 1992, potrivit căreia: *„În registrul de casă a întreprinderii se ține evidența tuturor încasărilor și eliberărilor de numerar”*. Pct. 23 al aceleiași Hotărîri stipulează că: *„Fiecare întreprindere ține un singur registru de casă, care trebuie numerotat, șnuruț și sigilat cu ceară roșie sau de parchet. La aplicarea pe registru a sigiliului cu ceară de parchet se folosește clei de bază de sticlă lichidă, hîrtie de tipul foitei de țigări, vopsea de ștampilă. Hîrtia cu imprimarea ștampilei se unge la ambele capete cu clei, după sigilarea registrului se mai aplică un strat de clei. Numărul de foi din registrul de casă se adeverește prin semnăturile conducătorului și a contabilului-șef ai întreprinderii respective sau ai organului ierarhic superior. Înscrierea în registrul de casă se face în 2 exemplare prin foaia indigo cu pix sau cerneală. Exemplarul doi trebuie să fie detașabil și servește casierului pentru dări de seamă contabile. Primul exemplar rămîne în registrul de casă. Ambele exemplare se numerotează cu același numări... ”*. Pct. 24 al aceleiași hotărîri: *„Înscrierile în registru de casă se fac de către casier imediat după primirea sau eliberarea banilor pe fiecare dispoziție sau alt document de substituire... ”*.

Prin urmare, avînd în vedere statuările din Hotărîrea Guvernului privind aprobarea Normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova nr. 764 din 25 noiembrie 1992 și dispozițiile de plată anexate la materialele cauzei, care au fost puse la baza sentinței de condamnare a inculpatului, s-a remarcat faptul ignorării de către instanța de apel a analizei dacă dispozițiile în cauză, la momentul găsirii, ridicării și cercetării acestora întruneau cerințele legale obligatorii menționate supra.

Or, neglijarea de către instanța de apel a faptului că există probabilitatea ca aceste probe să nu întrunească condițiile legale obligatorii privind administrarea probelor, stipulate în art. 93, 94, 95, 100 Cod de procedură penală, precum și neverificarea dacă dispozițiile de plată în cauză pot avea sau nu statut de documente primare contabile, constituie niște erori grave de drept care împiedică soluționarea justă a acestei cauze.

Mai mult, în același context se evidențiază că instanța de apel a ignorat total indicațiile Curții Supreme de Justiție și nu s-a expus cu vreun argument privitor la aceea dacă dispozițiile de plată în cauză pot avea sau nu statut de documente primare contabile.

Față de toate considerentele arătate supra, Colegiul penal lărgit reiterează că, instanța de apel a trecut cu vederea indicațiile instanței de recurs privitor la chestiunile care trebuiau să fie verificate la rejudecarea cauzei, încălcând vădit prevederile art. 436 Cod de procedură penală în acest sens. Prin alte cuvinte, instanța de apel, în mod repetat, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, acceptând niște concluzii de ordin general, privitor la vinovăția lui Suhorebrov S. de cele incriminate prin rechizitoriu.

În atare situație, se poate de concluzionat că instanța de apel, unilateral a examinat probele și a dat mai mare prioritate probelor prezentate de partea acuzării, ignorându-le neargumentat pe cele ale părții apărării, fapt ce a dus la adoptarea unei soluții pripite și vădit nemotivate, care nu se bazează pe aprecierea coroborată a probatoriului administrat.

Or, aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Termenul de „*convingere intimă*” exprimă atitudinea imparțială, independentă, fără prejudecăți față de o probă sau alta. Judecătorul este independent la aprecierea probelor, nefiind legat de opiniile altor persoane sau instanțe.

De asemenea, se reiterează că legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. Totodată, proba trebuie apreciată și după veridicitatea ei. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează această dată. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării.

În consecință, Colegiul penal lărgit ține să consemneze că găsește întemeiate criticele titularului dreptului de recurs în partea ce ține de insuficiența motivării deciziei adoptate de instanța de apel și consideră relevant de a puncta că, o hotărîre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză. Totodată, urmează a se reține că obligația instanței de a-și motiva hotărîrea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil. Or, potrivit jurisprudenței constante a CtEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, s-a conchis că o hotărîre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal. (*Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85*)

În esență, toate acestea au conturat convingerea fermă a instanței de recurs că instanța de apel, rejudecând cauza, a admis eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

În atare circumstanțe, Colegiul penal lărgit statuează că, erorile comise nu pot fi înlăturate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale. Încălcările punctate în prezenta

decizie determină incontestabil Colegiul penal lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa total decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte și legale în cauza dată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea apreciere cuvenită, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

14. În temeiul art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Bosîi Ion în numele inculpatului Suhorebrov Serghei, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2016, în cauza penală privindu-l pe Suhorebrov Serghei Anatoli, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 10 noiembrie 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecători

NICOLAEV Ghenadie

MORARU Petru

TOMA Nadejda

TIMOFTI Vladimir